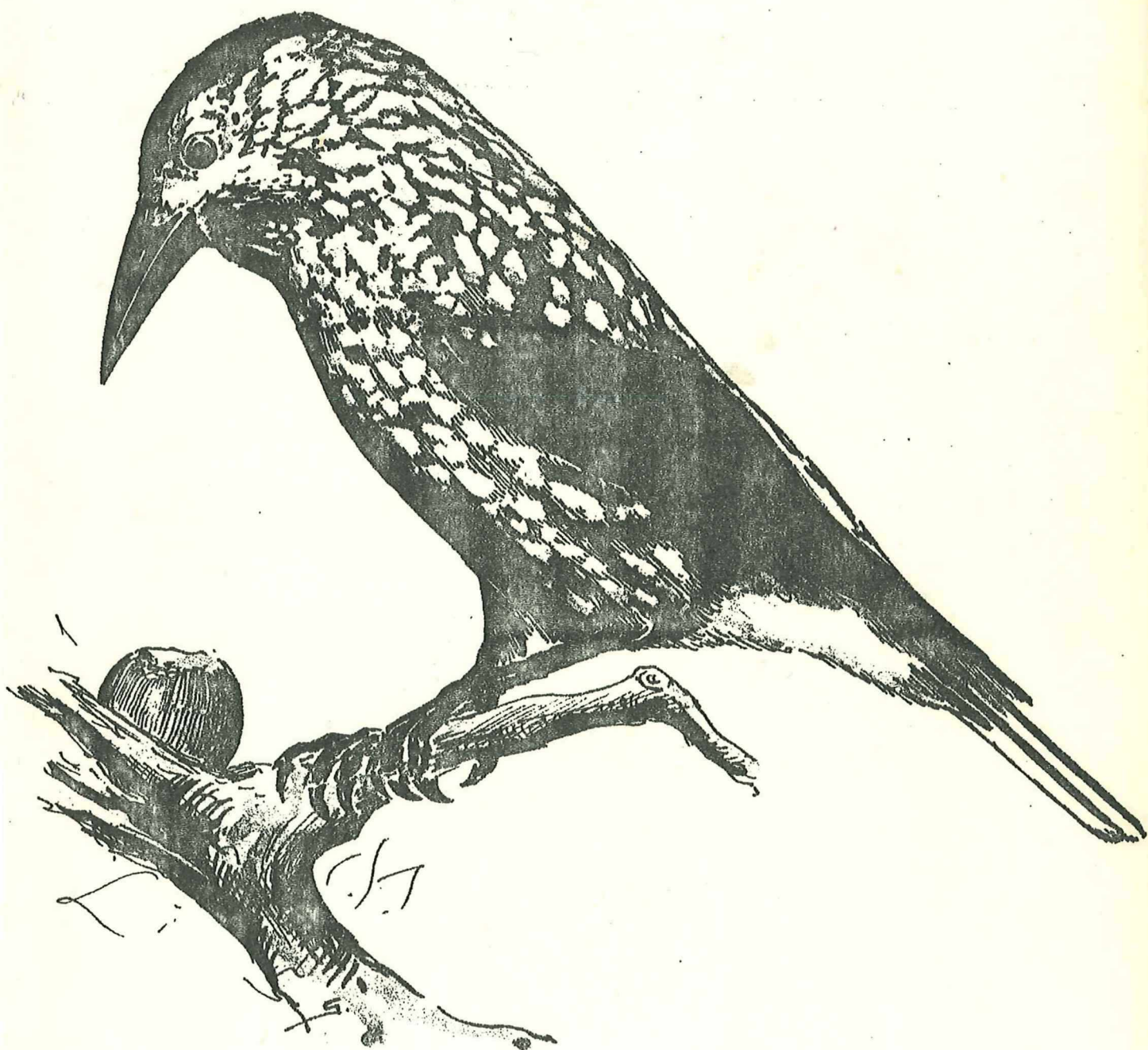

ORNITHOLOGISKE UNDERSØGELSER
I VESTJYLLAND 5.

Esben Donnerborg

Tage Holdgaard Andersen.

F o r o r d .

Denne årsrapport er nummer 5 fra OrnUV. - Undersøgelsen har altså stået på i fem år, og vi er på nuværende tidspunkt i besiddelse af et temmeligt stort materiale, for hvilket vi er alle observatører gennem årene stor tak skyldig. - Dette materiale er vi så småt begyndt en samlet bearbejdelse af. -

Det er derfor vort håb, at der i det kommende år vil indkomme endnu flere iagttagelser; specielt er vi meget interesseret i skøn, vurderinger eller optællinger fra arealer af forskellig biotopsbeskaffenhed. - Men herom senere. -

Vort undersøgelsesområde er nævnt ved de byer, som afgrænser området: Vemb, Holstebro, Viborg, Ikast, Brande, Grindsted, Ølgod, Ringkøbing, Ulfborg.

Vi har dog i denne rapport medtaget oplysninger fra fjordlandet og kysten i det omfang, vi har skønnet, at det kunne have interesse.

Vi vil gerne her benytte lejligheden til at rette en speciel tak til følgende for det tilstillede materiale:

Mogens Andersen (MA), Jens Ballegaard (JB), Thorkild Bøgild (TB), J.Hedegaard Christensen (JHC), Kirsten Donnerborg (KD), Erik Enevoldsen (EE), Steen Egholm Engelbøl (SEE), Alex Sand Frich (ASF),, Mogens V.Hansen (MVH), O.Hestehave (OH), Hans Jørgen Husted (HJH), Jens Dejgård Jensen (JDJ), Svend Aage Jensen (SÅJ), Kurt Lunde (KL), Hans Ulrik Skotte Møller (HUSM), Brian Thue (BT).

Endvidere er egne iagttagelser medtaget under (THA) og (ED)

Vi gør opmærksom på, at brug, oplysninger eller citering af OrnUV kun må ske med kildeangivelse.

Herning, den 30. april 1975.

Esben Donnerborg
Skolegade 69,
7400 Herning.

Tage Holdgaard Andersen,
Finsensgade 44,
7400 Herning.

Den ornithologiske aktivitet i
Vestjylland.

Medlemstallet i Dansk Ornithologisk Forenings Lokalafdeling for Vestjylland er stadigt stigende. I dag er der over 120 medlemmer, hvilket er en stigning på ca. 40 på et år.

Der blev i 1974 i lighed med tidligere år arrangeret en række møder og ekskursioner rundt i Ringkøbing Amt. Antallet af ekskursionsmål steg fra 12 i 1973 til 15 i 1974, og det er sandsynligt, at der vil komme flere nye til i 1975.

Den 23/1-75 afholdtes den ordinære generalforsamling, hvor Esben Donnerborg trak sig ud af bestyrelsen. Jens Ballegård blev indvalgt som ny kasserer og dermed nyt bestyrelsesmedlem. Bestyrelsen har herefter følgende udseende: Christian Hjorth (formand), Jens Ballegård (kasserer) Mogens Hansen (sekretær), Tage Holdgård Andersen, Svend Aage Jensen, Hans Ulrik Skotte Møller og Sigurd Rosendahl.

Interesserede kan henvende sig til lokalafdelingen på nedenstående adresser:

Christian Hjorth
Fasterlundvej 4
Astrup, 6900 Skjern tlf. (07) 364286

Tage Holdgård Andersen
Finsensgade 44
7400 Herning tlf. (07) 120994

Den ornithologiske aktivitet er imidlertid ikke kun knyttet til lokalafdelingen, idet en række ornithologer arbejder med flere forskelligt artede undersøgelser.

Mogens Andersen arbejder med en undersøgelse og beskrivelse af Søby Sø. - Tidligere fugleiagttagelser bliver sammenholdt med nuværende fugleforekomster, således at der bliver mulighed for at konstatere forandringer. Der er endvidere taget en række pH-prøver (se OrnUV 4 pag. 7 og 15-16).

Jens Dejgård Jensen arbejder med en året rundt undersøgelse, som på nuværende tidspunkt har været cirka et halvt år. Der er her udvalgt et område beliggende umiddelbart vest for A 16. Området er afgrænset af naturlige grænser : to vandløb og en jernbane. Området, der er på 45-50 ha., er repræsenteret med en stor del af typiske vestjydske biotoper. Området er delt op i 24 distrikter, således at iagttagelserne kan placeres ret nøjagtigt. Planerne er, ifølge Jens Dejgård Jensen, at fortsætte mindst 1 år med optællingerne, kombineret med optællinger i yngletiden. Til sidst er det meningen, at komme med en redegørelse for områdets fugleliv.

O. Hestehave og Brian Thue har i 1974 på et 14 ha stort område ved Karup å foretaget en hel del besøg og forsøgt at registrere, hvor mange par, der yngede, af hvilke arter. Herom under orientering fra OrnUV.

De har desuden foretaget optællinger på en gård ved Høgild Mose nord for Karup. Arealet er 62,9 ha. bestående af marker, læhegn, plantage, eng og en mergelgrav. Vi har herfra fået parantal for de enkelte arter. Dette vil ligeledes blive behandlet senere.

Det kan desuden nævnes, at J. Hedegaard Christensen i mange år har kørt med et stort kasseprojekt på Dejbjerg Hede.

Endelig skal nævnes Svend Åge Jensen, som er påbegyndt opsætningen af kirkeuglekasser på egnede biotoper eller på biotoper, hvorefter der yngler kirkeugler, men under udsatte forhold.

S t a t u s .

I leghed med sidste år behandler vi under denne rubrik erfaringer og viden med hensyn til forurening, afvandning, loddyrkning, ægindsamling, nedskydning af sjældne fugle, trusler mod fuglelokaliteter osv.

Har De kendskab til afvandringer af moser, forurening o.lign., hører vi gerne fra Dem, ligesom vi med tak modtager avisartikler fra lokale dagblade om naturværnproblemer og ornithologiske emner.

Såfremt De retter henvendelse til lokale myndigheder eller fredningsplanudvalg omkring fredningsproblemer, moseafvandringer etc., hører vi gerne herom. Vi vil i de enkelte tilfælde gerne stille materiale til rådighed, såfremt vi ligger inde med sådant.

Dispositionsplan 1974 for Herning kommune

I fortsættelse af dispositionsplanen fra 1970 og på baggrund af kommune-sammenlægningen udsendte Herning Kommune i 1974 en ny dispositionsplan, der bl.a. behandler emnet rekreative områder på s. 105, - dog desværre kun summarisk og overfladisk. For Knudmosens vedkommende skriver man stadigvæk om Sørensen-planen med kunstig kanal til ro- og sejlsport. Var det nu ikke en ide snart at lade Knudmosen ligge, som den er?

Om Sunds Sø og Gødstrup Sø hedder det, at de ... vil være af stor værdi som nærrekreative for hele byområdet. Af den grund synes det paradoksalt, at der ledes en stadig større mængde dårligt renset spildevand ud i Gødstrup Sø (Søby Sø, Sunds Sø og Gødstrup Sø vil blive behandlet senere i kapitlet). -

Undertegnede sendte i sensommeren 1974 et brev til Stadsingeniørkontoret angående dispositionsplanen med en opfordring til at formulere en klar naturpolitik: Hvad vil man med naturområderne og hvordan skal de forvaltes? Vi vil gerne gentage denne opfordring og henstille til bystyret, at det i fremtiden fremlægger bedre dokumenteret og undersøgt materiale på naturområdet.

Dispositionsplan 1973 for Ringkøbing kommune

Ringkøbing kommune udsendte i 1973 en dispositionsplan. Udarbejdelsen af planen blev påbegyndt allerede i marts 1970. I kap. 6 fra s. 63-77 er de landskabelige forhold behandlet, bl.a. fredningsinteresser og videnskabelige og naturhistoriske interesseområder. Om ornithologi er summarisk anført følgende (s.72): "kommunen rummer mange lokaliteter af betydning for fuglelivet. Fjordområderne langs Vesterhavet er af international betydning som raste- og ædepladser for ande- og vadefugle, der to gange ..."

årligt passerer disse lokaliteter. Også som yngleplads for måge-, ande- og vadefugle har fjordområderne betydning. Søer, moser, hedemoser, skove, krat og agerland med levende hegn er landskabs-elementer med hver sit specielle fugleliv". Under rubrikken "Sammenfattende betragtninger" står der følgende: "Koncentrationen af naturhistoriske interesser i de nævnte områder af ringe eller ingen erhvervsmæssig betydning gør det muligt uden større økonomiske ofre at bevare og pleje lokaliteterne med henblik på forskning og undervisning." -

Det forekommer at være en uheldig logik. Skulle områderne da - såfremt de havde erhvervsmæssig interesse og da blev dyre at opkøbe - slagtes??!

Dispositionsplanens landskabelige afsnit bygger i høj grad på landskabsanalysen fra 1972 og synes ikke at være tilført væsentlig nyt.

Landskabsana- Fredningsplanudvalget for Viborg Amt udsendte lyse for Vi- sidste år en meget grundig og klog landskabsana- borg Amt 1974 lyse for amtet. I et virkeligt godt kapitel fra s. 43 - 67 opsummeres de geologiske og biologiske interesser. Under behandling af 39 mere værdifulde naturområder gives en orientering om geologi, naturtyper, botanik, entomologi, ornithologi (evt. ferskvandsbiologi) og trusler og sårbarhed. Landskabsanalysen kan på det varmeste anbefales til alle naturelskere og kan købes ved henvendelse til boghandlere i Viborg eller Fredningsplanudvalget for Viborg Amt.

Dispositions- Brande kommune har også udsendt en dispositionsplan, plan for Bran- der ligeledes behandler landskabelige forhold. I de kommune dette kapitel står der under fredningsforhold bl.a.: "Der forhandles i øjeblikket om fredning af Brandlund Mose". - "Det er vort håb, at denne fredning bliver en realitet". I afsnittet "landskabelige og rekreative overvejelser" (s. 40) har man taget stilling til den fremtidige planlægning af sommerhusområder, og man ønsker her velovervejede samlede og samlende planer, der hindrer en spredt og natur-ødelæggende bebyggelse. - En klog disposition, når der endelig skal bygges sommerhuse.-

I tilknytning til ovennævnte dispositionsplan blev der i et landvæsenskommisions-møde sommeren 1974 godkendt en ændring til planen for spildevandsrensning. Ændringen bestod i en bevarelse af det eksisterende anlæg + nybygning af 2 mindre i stedet for som i den oprindelige plan at udbygge det nuværende anlæg. Det ene nye anlæg ved Skerris skulle til at begynde med have en kapacitet på 8.000 personækvivalenter (senere udbygning til 13.000). Det

andet anlæg ved Sandfeld skulle have en kapacitet svarende til 18.000 personækvivalenter. - Avisreferatet melder desværre intet om, hvorvidt rensningen er både mekanisk og biologisk eller udelukkende mekanisk. - Det første ville være ønskeligt.

Spildevandsplan i Ikast

På et landvæsenskommissions-møde i Ikast d. 24/6-74 blev der taget stilling til forslag om en udbygning af det nuværende rensningsanlæg ved Storåen. Udbygningen skulle ske over 10 år og beløbe sig til over 15 mill. kr. Målet skulle være at undgå at bygge et nyt kostbart rensnings-anlæg i sydbyen. -

Egeris Bæk.

Igennem flere år har Egerisbæk nogle kilometer sydøst for Videbæk været udsat for forurening. I sommeren 1974 blev forureningen og de dermed forbundne lugt-gener imidlertid så alvorlige, at Egeris Borgerforening sendte en protestskrivelse til Videbæk kommunes sundhedskommission, teknisk forvaltning og Ringkøbing amts landvæsenkommission. - En af årsagerne til forureningen skulle være udledningen af mælk fra Mejeriselskabet Danmark. Dette problem skulle imidlertid være bragt ud af verden med udgangen af 1974. En anden årsag er overdoseringen af Videbæk rensningsanlæg, og det lader der åbenbart ikke til at blive gjort noget effektivt ved. (Herning Folkeblad 22/6-74).

Forurening af vandløb iøvrigt

Forureningen og forgiftningen af vore vandløb er et hyppigt og stadigt fænomen. Herom vidner talrige avis-notitser om benzin- og olieudledning og om drab i fiskedamme. De allersidste eksempler er udslivning af olie fra Solex A/S i Ikast til Fjederholt å og Kedris Dambrug (27/1-75) Endvidere udstrømning af okkerholdigt vand fra Søby-lejerne til Dalgaskanalen, der giver vand til Vesterkrog Dambrug (Skarrild). Her dræbtes 1 ton ørreder (1/2-3/2-75) til en værdi af 10.000 kr.

Forurening af Herningsholm å og Gødstrup Sø

Ikke alene Fjederholt å, men også Herningsholm å har været udsat for olieforurening. Den 19/1 eller 20/1 begyndte svær fyringsolie at strømme ud i åen fra en lækage i en tank ved Nordre Fjernvarmeværk. Lækagen blev senere stoppet, men atter d. 2/2 blev åen udsat for forurening med alm. dieselolie. I skrivende stund (4/2) er kilden til forureningen ikke fundet. - Det bør imidlertid oplyses, at den pågældende forurenede bæk i Knudmosen mange gange tidligere har flydt med dieselolie, bl.a. d. 19/2-74, hvor udledningen var meget kraftig. Kan der virkelig være tale om lækager så tit, eller er det bevidst og ulovlig udledning? Mange andre bække, der fører vand fra Knudmose ud til Herningsholm å er kraftigt forurenede med kloak-

udledning og slamudfældning. Herningsholm å må sandelig holde hårdt for: latex og kridt ledes ud i åen fra Ege-tæpper lidt syd for Herningsholm og farver åen totalt mælkehvid. De hvide partikler sedimenteres først endeligt i nærheden af Gullestrup. Det dårligt rensede spildevand fra Herning Rensningsanlæg giver også sit besyv med (spildevandsmængden 10-doblet siden 1949!).

Alt skidt havner endeligt i Gødstrup Sø, der mest rammende kan karakteriseres som septitank og kloakbassin. Trods stadige og gentagne protester mod denne forurening, foretager Herning kommune sig intet effektivt. Til bevidstløshed er argumenterne om udbygningen af rensningsanlægget blevet gentaget, til trods for at man udmærket ved, at nye bysamfund skal sluttes på og derfor vil "sluge" en forventet øget effektivitet, ligesåvel som man bør vide, at problemet først nærmer sig en løsning, i det øjeblik, rensningsanlægget udbygges med kemisk og bakteriologisk rensning. Den projekterede ledning, der skal lede det "rensede" spildevand uden om søen og ud til tilløbet til Storåen, flytter blot forureningsproblemet hertil (regnvandet skal ledes ud i søen via Herningsholm å). Det er jo ikke nogen løsning, men blot en videregivelse af forureningen med næringssaltene. - Hvilke ændringer i strømforhold, fordampning, vandstands-niveau, ilt- og Ph-forhold, fauna og flora (plankton) vil udledningen af regnvand fra den svagt-vandførende Herningsholm å til Gødstrup Sø kunne bevirke? Det ville i allerhøjeste grad være påkrævet at få sådanne forhold undersøgt og belyst, inden man skred til handling. -

I en artikel i Herning Folkeblad i oktober 1974 udtalte flere lodsejere ved Gødstrup Sø, at de følte sig dårligt behandlet af kommunen i forbindelse med forureningen. Den livlige forrådnelsesproces i bundlagets dynd udvikler metan og svovlbrinte. En forrådnelses-proces, der meget let kan iagttages ved indhentede vand- og bundprøver.

Købmand B. Nørgård berettede om dybder på 18 m. for 25 år siden og om dybder i dag på mindre end 6 meter. Disse udtalelser bekræftes til fulde af undersøgelser, der er foretaget af undertegnede. Gamle dybdekort fra 1800-tallet fortæller om dybder mellem 12 og 16 meter, mens de ifølge de vanddybdeprøver, der blev foretaget af Tage Holdgård Andersen d. 16/9 og 17/9-74 i dag intetsteds overstiger 5,50 meter. Der blev taget 55 vanddybdeprøver fordelt på 4 øst-vest gående strøg og 3 sydøst-nordvest gående strøg. Kun 1/8 af søen har dybder over 4 m. Dette område ligger i den sydøstlige del.-

Det er altså meget store mængder slam, der er blevet aflejret over den oprindelige sandbund. Det kan frygtes, at Gødstrup Sø mudrer fuldkommen til i løbet af få årtier, såfremt der ikke sker noget drastisk.

- Søby Sø Vandet i Søby Sø har stadig en lav Ph (surt vand), hvilket bl.a. afspejler sig i de stadig forholdsvis små tal for rastende svømmefugle. Det er tvivlsomt, hvornår forholdene bedrer sig.
- Sunds Sø Synes at være den reneste af de 3 søer for tiden. Gode tal for overvintrende svømmefugle i vinter. Herning kommune ønsker at gøre et område i nordøst tilgængelig for offentligheden.
- Sølsø I sommeren 1974 udspandt der sig en større diskussion om fredningen af Sølsø nord for Videbæk foranlediget af konsul Eli Jepsens ønske om fredning. Det vides ikke, om fredningsønsket førte til noget resultat. -
- Grøftekanterne Bliver stadig slået. I en artikel i Herning Folkeblad sommeren 1974 udtaler Amtsvejinspektør K.S. Bonde, Ringkøbing bl.a.: "Cirkulæret er så blødt udformet, at grøftekanterne kan slås, når der er behov for det - det vil sige for at styrke trafiksikkerheden, idet græsset mange steder står i vejen for skilte og afmærkninger langs vejsiden. Også oversigtforholdene kan nødvendiggøre slåningen af grøftekanterne, og endelig må vi ikke glemme det rent estetiske og miljømæssige forhold".
- Det turde være nogle meget svage argumenter for den helt uhyrlige græs-slåning af grøftekanterne!!! Km. efter km. vejrabat bliver slået, endskønt enhver vil kunne forvise sig om, at oversigtsforholdene ikke forbedres spor af den grund. Ligeså lidt holder argumentet, når det drejer sig om at kunne se vejviser- og byskilte. Her kunne man blot slå omkring skiltene - så var det problem løst! Det estetiske og miljømæssige forringes da ganske betydeligt ved slåningen. - Det er de fleste vist enige om, hvorfor dette argument heller ikke holder. - Slåningen burde begrænses til et minimum. - Mange dyr (markmus, pindsvin, harer) og fugle (agerhøne, fasan, lærke, stillits, tornirisk) drager på forskellig måde nytte af den smukke og frodige grøfteflora. - Lad den stå!!
- Hvidmose i Hodsager Ak - ja. Den tidligere så legendariske Hvidmose er ikke længere! 250 personer var på aftenvandring d. 26. juni 1974 og afdelingsleder Salhøj fra Hedeselskabet fortalte smukt og godt om afvandingsprojektet: 400 tdr. land er blevet kultiveret og hele arealet er nu en bølgende kornmark. Men det

påpegedes nu også, at faktisk ingen havde fornøjelse af arealerne, som de lå tidligere, idet det var fyldt med hængedynd og lumske huller og derfor særdeles farligt at færdes i.
Ja, fy da! - Så hellere en kornmark. -

Orientering fra OrnUV.

Ligesom sidste år følger her en orientering fra OrnUV, hvor specielle undersøgelser kort omtales og forskelligt materiale efterlyses.

Det, vi i høj grad mangler, er parantal for de enkelte arter på de enkelte lokaliteter. Vi er for mange af arternes vedkommende ikke i stand til at sige noget om, hvor talrig den er udover: fåtallig, sjælden, ret almindelig, almindelig. Disse udtryk siger jo ikke så meget, når der skal gives en samlet bestandsvurdering.

Da vi påregner at fortsætte udgivelsen af rapporterne i det kommende år, hører vi meget gerne fra folk, der er interesse-rede i undersøgelsen, og som vil støtte os med iagttagelser. - Vi er altid behjælpelig med råd og vejledning, ligesom vi er lydhøre over for nye ideer eller kritik vedrørende undersøgelsen.

Vi har endnu OrnUV 2, 3 og 4. De kan købes ved indbetaling af henholdsvis kr. 5,00, kr. 5,00 og kr. 12,00 per. stk. på giro konto 4056469 (Esben Donnerborg & Tage Holdgård Andersen, Skolegade 69, 7400 Herning).

Vedrørende indsendelsen af iagttagelser af sjældnere arter er det selvfølgelig klart, at iagttagelser ikke vil blive publiceret, såfremt indsenderen ikke ønsker det.

For følgende arter vil der ikke blive publiceret yngleiagttagelser: alle rovfugle, vagtel, hjejle, tinksmed, huldue, turteldue, alle ugler (undt. skovhornugle og kirkeugle) og vendehals.

Vi vil dog gerne have iagttagelserne alligevel, da det jo ved den endelige bearbejdning vil være af væsentlig betydning at have kendskab til sådanne iagttagelser.

Som tidligere nævnt har Brian Thue og O. Hestehave foretaget optællinger i Karup Ådal. Området er 2800 meter langt og cirka 50 meter bredt, ialt 14 hektar. ensartet engstrækning langs åen med spredte buske.

De har her lavet nogle skønsmæssige beregninger over antal par i begyndelsen af ynglesæsonen, antal unger samt det maksimale antal individer i sæsonen.

	antal par	par/ha.	ad.	juv.	total
Rørspurv	4	1 par/3,5 ha	8	+ 16	24
sanglærke	6	1 par/2,3 ha	2	+ 24	36
dobb.bekkasin	3	1 par/4,7 ha	6	+ 9	15
hvid vipstjert	1	1 par/14 ha	2	+ 5	7
tårnfalk	2	1 par/7 ha	4	+ 8	12
gulspurv	2	1 par/7 ha	4	+ 8	12
tornsanger	2	1 par/7 ha	4	+ 10	14
	20				124
	ca. 1,4 par pr. ha.		8,5 individ pr. ha		

Ovennævnte skal selvfølgelig betragtes med forsigtighed, da området på grund af dets facon har en meget stor randeffekt. Det er således blevet nævnt fra Hestehave's side, at de 2 par

tårnfalke yngler i kanten af området, men søger deres føde i det.

Ifølge ovennævnte skulle der være 1,4 par pr. ha.

Der skulle, når arealet indeholder det maksimale antal individer, være 8,5 individer pr. ha. - Dette må være tilfældet i en periode, hvor der er temmelig stor fødemængde til stede.

Er denne gødemængde udnyttet maksimalt? - Eller kunne der ved biotopsforbedringer eller forbedringer af redemuligheder yngle flere par? Kunne afkastningsgraden blive større?

Vi har endvidere fra Brian Thue og O. Hestehave modtaget optællinger fra et område ved Karup. Området er på 62,9 ha. og består af marker med læhegn, engstykker, lidt plantage, en grusgrav og en gård.

Deres optællinger viser opstillet i skematisk form:

	antal par	par/ha.	bemærkninger
bomlærke	2	1 par/31,4 ha	
skovhornugle	1	1 par/62,9 ha	
tårnfalk	1	1 par/62,9 ha	
agerhøne	8	1 par/ 7,8 ha	2 af parene er i kanten af området
bynkefugl	4-5	1 par/12,5-15,7 ha	
løvsanger	1	1 par/62,9 ha	
gulspurv	4	1 par/15,7 ha	
bogfinke	1	1 par/62,9 ha	
sanglærke	20	1 par/ 3,1 ha	sikkert for lavt
st. regnspove	1	1 par/62,9 ha	havde rede lidt fra området
fasan	2-3	1 par/20,7-31,5 ha	
tornirisk	1	1 par/62,9 ha	
rørspurv	4-5	1 par/12,5-15,7 ha	
tornsanger	4-5	1 par/12,5-15,7 ha	
hvid vipstjert	1	1 par/62,9 ha	
vibe	8-10	1 par/6,3-7,9 ha	sikkert for lavt
sortmejse	1-2	1 par/31,5-62,9 ha	
landsvale	8	1 par/7,9 ha	
bysvale	1	1 par/62,9 ha	
gærdesmutte	2	1 par/31,5 ha	
gulbug	1	1 par/62,9 ha	

minimum 76 par ca. 1 par pr. 0,83 ha.

Til dette tal kommer så gråspurve, store, skovspurve og digesvalerne. Af digesvaler var der alene en koloni på 75 par.

Bemærkningerne er Hestehave's og Thue's.

Vi har yderligere modtaget nogle skøn fra Munklinde Mose, som er på ca. 60 ha. Disse observationer stammer fra Mogens V. Hansen.

Agerhøne	4-5 par	= 1 par pr. 12-15 ha
fasan	20-25 høns	= 1 høne pr. 3 ha
ringdue	7-8 par	= 1 par pr. 8 ha
byndefugl	4-5 par	= 1 par pr. 12-15 ha

sivsanger	2-3 par	= 1 par pr. 20-30 ha
rørspurv	10 par	= 1 par pr. 6 ha

Vi har desuden fra Mogens V. Hansen modtaget nogle tal fra et areal landbrugsjord i Agerskov. - Disse viser følgende på et areal på 60 ha.:

Agerhøne	3-4	= 1 par pr. 15-20 ha.
fasan	8-10 høns	= 1 høne pr. 6-7 ha.
ringdue	7-8 par	= 1 par pr. 8 ha.

Det foranstående materiale er endnu for spinkelt til at kunne sammenlignes, men vi kan i hvert tilfælde konstatere:

Agerhønebestanden synes at variere en del fra egn til egn. Det samme gælder for fasanens vedkommende. - Det kunne se ud til, at forekomsten af eller bestandtætheden af fasan og agerhøne er omvendt proportionale.

Det kunne se ud til, at de er fødekonkurrenter.

Vi vil her benytte lejligheden til at opfordre ornithologer til i den kommende sommer at foretage optællinger på så mange forskellige typer af lokaliteter som muligt. - Desuden vil vi her opfordre til, at alle arter tages med.

Artsliste:

Lom sp.:

1 ex. i vinterdragt trak 20/10 (DOF-ekskursion)

Islom:

Nr. Lyngvig v/Hvide Sande:

1 sydtrækkende ex. 1/10-72 (EE + ASF)

Hvide Sande:

1 ex. trak S 12/4-73

1 ex. rastende 25/2-74

1 ex. trak N 11/4-74 (alle EE+ASF)

Hvidnæbbet lom:

Husby Klit:

1 ex. trak N og rastede 2/11-74 (EE + ASF)
Beskrivelse tilgået SU.

Ringkøbing Fjord:

1 ex. 15/10-63 (SÅJ)

Toppet lappedykker:

Set på alle de gamle lokaliteter.

Søby Sø:

2 par -74 (MA)

Gødstrup:

6-9 ex. sommeren igennem. 3 par + 1 ad.
23/6 (THA)

Formentlig 3 par.

Tallene fra foråret fordeler sig på følgende måde: 1 ex. 3/2, 1 ex. 9/2, 2 ex. 17/2, 24/2 og 10/3, 6 ex. 14/3 og 15-17 ex. 24/3 (Alle MA + THA). Maksimumantal falder sidst i marts og først i april, hvorefter fuglene fordeler sig eller trækker videre.

Skjern Å (pumpestation N.):

1 par 20/5 (JHC)

Nymindestømmen:

3 par + 29 ex. d. 21/4. Muligvis flere par-etablerede fugle (DOF-ekskursion). Sammen med Gammel-Gaf-søerne nok den bedste yngleplads for arten i Vestjylland.

Vi efterlyser ynglelagttagelser fra nye lokaliteter.

Gråstrubet lappedykker:

De sædvanlige få ex. fra træktiden. Flest fra foråret:

Søby Sø:

1 ex. 19/5 (MA)

Gødstrup Sø:

1 ex. 27/1 (MA. 1 ex. 3/2 (THA + MA)

Gammel Gaf:

1 ex. 17/8 (JHC)

Borris Hede:

1 ex. 8/9 (JHC)

Sorthalset lappedykker:

-
- Søby Sø: 1 par i området. 1 pull. set 24/8, måske stammende fra Kulsøen, bag selve Søby Sø, idet 2 ex. opholdt sig her sommeren igennem (eksempelvis 2 ex. 12/5 (THA)), 1 ex. 3/8 (MA, MVH, ED). Set sidste gang 15/10 (MA).
- Gødstrup Sø: 1 ex. 20/4 (MA + THA), 1 ex. 11/10 (MA)

Lille lappedykker:

Mange yngleoplysninger er indkommet. Arten er nok en hyppigere ynglefugl end almindeligt antaget, idet dens sky levevis må tages i betragtning.-

- Gammelt brunkuls-
leje v/Spjæld: 1 par (HJH). Søtypen behøver åbenbart ikke at være næringsrig.
- Hoverdal: 3 par i 1974 (JB), heraf 1 par i Kaj Munks Sø (HJH)
- Søby Sø: Hørt flere gange sommeren igennem. Sandsynligvis 1 par (MA). 3 ex. hørt 12/5 (THA).
- Gødstrup Sø: Set og hørt sommeren igennem. 1 par (MA, THA). Parret sidst set 16/9 (THA)
- Nøvling: I en tørvegrav sås 1 ex. 13/4. Ikke observeret ved senere besøg, men muligvis yngel(MA).
- Knudmosen: Hørt og set i den store dam flere gange i sommerens løb. Sandsynligvis 1 ynglepar. Ganske usædvanligt sås 1 ad.ex. i en for arten ny dam d. 13/6 (THA). Muligvis 1 ynglepar her.
- Munklinde Mose: 1 par har sikkert ynglet (MVH)
- Dejbjerg: Yngler regelmæssigt i Alkærsig Teglværksgrav og Bjørnemosen (JHC)
- Borris Hede: 1 par 13/4 v/vestbroen (JHC)
Yngler regelmæssigt i Borris-terrænet (JHC).
- Hertil kommer en del vinteriagttagelser:
- Hover Å: 2 ex. v/Hover Kirke og 4 ex. v/Muldbjerg (HJH)
- Heager Å v/No: 1 ex. 3/11, 1 ex. 9/11, 1 ex. 8/12 (JDJ)
- Føling Bæk: 1 ex. 23/12 (JDJ)
- Borris Hede: 1 ex. 2/1 ved Egekratbroen (JHC)
Ses vinteren igennem regelmæssigt i Omme Å (JHC)

Som det vil ses af denne og tidligere rapporter er der langt de bedste vinterlokaliteter for arten.

Malleuk:

Hvide Sande: 1 N 19/4, 9 N 29/5, 1 N 30/5, 1 N 28/7,
1 S + 1 N 29/7, 1 S 20/10, 27 N 25/10, 4 N
26/10, 243 N 27/10, 2 N 2/12
Alle obs. EE + ASF

Alm. skråpe:

Hvide Sande: 1 N 22/10-72, 24 N 23/10-72, 1 S 30/8-71
9 N 27/10-74 (EE + ASF)

Skråpe sp.:

Hvide Sande: 58 N 27/10-74 (EE + ASF)

Sodfarvet skråpe:

Hvide Sande: 2 N 24/8-72, 1 N 25/8-72, 1 N 18/10-72,
4 N 19/10-72, 2 N 22/10-72, 18 N 23/10-72,
1 n 5/11-72, 3 N 9/11-72, 1 N 10/11-72,
1 N 12/11-72, 1 N 14/11-72, 1 N 25/11-72,
1 N 28/9-73, 1 S 29/9-73, 2 N 7/11-73,
1 N 11/11-73, 1 N 2/8-74, 2 N 13/8-74,
1+2 N 8/9-74, 1 S 18/9-74, 1 N 6/10-74,
1 N 24/10-74, 18 N 27/10-74 (alle EE + ASF).

Stor stormsvale:

Hvide Sande: 1 N 22/10-71, 1 S + 1 N 6/11-73, 1 N 8/11-73
(EE + ASF).

Lille stormsvale:

Hvide Sande: 2 N 22/10-71, 1 N 8/11-73 (EE + ASF)

Stormsvale sp.:

Ringkøbing Fjord: 1 ex. 28/9-63 (SÅJ)

Skarv:

Søby Sø: 2 juv. ex. liggende i vandet 23/3-74 (mundtl.
meddelelse fra fru Højme, Herning, til THA).
Når bortses fra kystlandet en meget usæd-
vanlig og vestlig iagttagelse.

Topskarv:

Hvide Sande: 1 rast. og sydtrækkende 15/10-74 (EE + ASF).

Fiskehejre:

Fra kolonierne følgende:

Ravnstrup v/Viborg: 20-25 par (OH)

Bølling: ca. 30 par 21/4 (THA)

Herudover en del spredte obs. af rastende og overflyvende fugle på følgende lokaliteter:

Karup Å-dal: 2 ex. 18/8, 1 ex. 20/6 (OH)

Hover Å: 1 ex. 3/6, 1 ex. 15/6 (JDJ)

Thorsted: 1 ex. trak Ø 11/10 (JB)

Søby Sø: 5 ex. 3/2 (MA)

Herning: 4 ex. 26/2 (TB)

Agerskov dambrug: 1 ex. 11/7, 2 ex. 9/11 (MVH)

Munklinde Mose: 1 ex. 20/10 (MVH)

Gødstrup Sø: 1 ex. 17/9 (THA)

Knudmose: 1 ex. trak V-Ø 25/4 (THA)

Rørdrum:

Ringkøbing Fjord: 1 ex. i sydenden 18/12-63 (SÅJ)

Hvid stork:

Grinsted: 1 par

Borris: 1 par

Skjern: 1 par

Ølgod: 1 par

Tarm: 1 par

Skjern å v/Sdr.

Felding: 1 ex. 22/7 (KL + TB), 1 ex. 27/7 (TB)

Herning: 1 ex. over byen og på Tinghusets tag 7/5
(Herning Folkeblad 8/5)

Sangsvane:

Har optrådt talrigere i vinteren 73/74 end 74/75.

Tim: 3 ex. fouragerede på oversvømmet kornmark
30/12 (HJH)

Thorsted: 90 ex. trak Ø 3/4 (JB)

Søby Sø: 10-17 ex. set 13/1-19/2-74. Kraftig tilbage-
gang i forhold til sidste års tal (MA).
(72/73 Red.)

17 ex. 26/1 og 11 ad. + 2 juv. 9/2 (THA)

Sangsvane (fortsat):

Gødstrup Sø: 3 ex. 10/11-74, 4 ex. 11/12 (TB). 1 med.
20/4 (THA).

Skjern Å/pumpe-
station N: 1 ex. 20/5 (JHC)

Skjern: 30 ex. vest - øst 23/3-73

Vest Stadil Fjord: Mange ex. 20/10 (DOF-ekskursion).

Pibesvane:

Gødstrup Sø: 11 ex. 3/11 (MA)

Vest Stadil Fjord: ca. 200 20/10 (DOF-ekskursion)

Grågås:

Søby Sø: 1 ex. 15/10 (MA), Ifølge lokale kilder skul-
le der have rastet et større træk ved søen
7/12 (MA).
2 ex. 22/12 (MA)

Ørre: 12 ex. trak S 3/11 (TB)

Gødstrup Sø: 1 ex. 19/3 (MA)

Knudmosen: 70 ex. trak N-NNØ d. 1/5 (MA)
3 ex. 4/5 (MA)

Harreskov Høj
(Høgild): 1 ex. 31/3 trak Ø (THA)

Tipperne: 5-6 ex. 15/4 (SÅJ, Christian Hjorth, THA)

Værnengene: 30 ex. 21/4 (DOF-ekskursion)

Kortnæbbet gås/sædgås:

Skjern enge mellem
Dommergården og
Hedeby: 2000 ex. letter og flyver til Stauning enge
14/4-73 (JHC)

Gl. Bjerregård
(Holmsland Klit): 2000 ex. 10/3 og 13/3 (JHC)

Tipperne: min. 1000 ex. 15/4 (SÅJ, Christian Hjorth,
THA)

Værnengene: 600-700 ex. 21/4 (DOF-ekskursion)

Vest Stadil Fjord: mange tusinde (ml. 5000- 10000) 20/10 (DOF=
ekskursion)

Nissum Fjord: 200-400 gæs sp. 7/4 (DOF-ekskursion)

En del flokke i fjordlandet i vinter.

Snegås:

 Veststadil Fjord: 1 ad. ex. 20/10 (DOF-ekskursion)

Knortegås:

 Fjand Ø (Nissum
 Fjord):

6 ex. 7/4 (DOF-ekskursion)

Gravand:

 Hover Å:

sandsynligvis 3 par (JDJ)

Hover:

1 par - 74 (HJH)

Søby Sø:

2 par ynglede i -74. Første ynglefund på lokaliteten (MA), 1 ad. + 3 juv. 3/8 (MVH, MA, ED)

Gødstrup Sø:

min. 19 ex. 3/2 (THA), 50 ex. 9/2 (KL),
 28 ex. 17/2, 40 ex. 24/2 (KL), 60 ex. 14/3
 (THA).

6 konstaterede par + 34 ex. 6/4, 3 par 4/5,
 1 par m/8 pull, 1 par m/10 pull. + 8 ad.
 13/6, 1 par m/18 pull. + 4 ad. 23/6, 19
 pull. + 20 ad. 26/6 (alle THA). Stedmoder-
 ordningen illustreres ved det skiftende an-
 tal pull. pr. par.

min. 40 ex. 13/7 (THA) heraf 2/3 pull.

2-3 par i søen -74(THA)

Maksima i søen ligger i februar-marts og
 juli.

1 par m/6 pull. 3 km. NV for Gødstrup Sø i
 juni måned (mundtl. medd. til KL)

Kragsø:

4 ad. + 3 pul. 19/6 og 2 ad. + 4 pull.
 27/6 (OH)

Karup Å

v/Agerskov:

2 ex. 16/5 (MVH). Ynglepar?

Arnborg; lille sø

v/Skjern Å:

3 ex. 9/4 (THA)

Vi efterlyser igen alle konkrete yngleobs.

Krikand:

 Hoverdal:Hedemose: 1 par skulle have ruget (HJH)

Søby Sø:

Arten overvintrede både i 73/74 og 74/75 med
 henholdsvis 9 ex. og 15 ex. Arten var igen i
 år ret talrig i efterårsmånederne, specielt
 september.

42 ex. 15/9 og 25 ex. 26/10 (MA). 3 ex.
 12/5 (THA).

Krikand (fortsat):

- Gødstrup Sø: Set under hvert besøg i efterårsmånederne (MA). 2 han + 2 hun 20/4 (THA), 20 ex. 26/4 (THA), 24 ex. 4/5 (THA), 5 ex. 16/9, 20 ex. 17/9 (THA). Optræder nu langt hyppigere i søen end tidligere (THA).
- Munklinde mose: 7 ex. 21/10 (MVH)
- Knudmosen: 1 par 10/4 (THA), 1 han + 1 hun 26/5 (fr. Højme, MVH, MA,THA)

Vi modtager med tak alt om krikand. Specielt yngleobs. fra nye lokaliteter efterlyses.

Atlingand:

- Stadil fjord nær Hindø: 1 ynglepar m. pull. -74 (HJH)
- Skjern å/pumpestation N: 1 par 20/5 (JHC)
- Gødstrup Sø: 1 han + 1 hun 18/5 (MA), 2 hun + 1 han 6/4 (THA)
- Karstoft å: 2 ex. 9/4-74 (TB)

Det er stadig meget lidt, der kommer ind om atlingand. Er det et udtryk for artens virkelige optræden eller overses den. Vi modtager under alle omstændigheder alt om atlingand med tak.

Knarand:

- Tipperne: 1 han + 1 hun 15/4 (SÅJ, Christian Hjorth, THA)
- Skjern å-mundingen: 1 han + 1 hun 21/4 (DOF-ekskursion).

Pibeand:

Tal fra Søby og Gødstrup Sø

- Søby Sø: Set ret fåtallig i april samt i maj måned, således 10 ex. 14/4 og 4 ex. 12/5 (MA,THA). Dog talrigere i efteråret 40-50 ex. Mange hanner 26/10. Ellers kun 30 ex. (MA). 13 ex. 16/9 (THA), 18 ex. 18/10 (HUSM)
- Gødstrup Sø: 4 ex. 19/3 (MA), 14-19 ex. 4/5 (MA,THA), 18 ex. 15/9, 7 ex. 12/10 (MA).

Skeand:

- Gødstrup Sø: 1 han + 1 hun 25/5 (MA), 1 hun 16/9 (THA), 8 ex. 13/10 (THA)
- Skjern å v/Skjern: 1 par 20/5 (JHC). Vi efterlyser alt om skeand.

Taffeland:

Søby Sø:

1 par 5/7 (1 hun + 6 pull. i "kulsøen").
Arten yngler formentlig i søen hvert år.
Af en eller anden grund opholdt der sig
ikke taffelænder i søen fra dec.73 til
febr. 74. Det samme gjaldt i vinteren 74/75.
50 ex. i foråret 74. 30 ex. oversomrende. I
august steg antallet og i september iagt-
toges ca. 150 ex. I november faldt antallet
atter, og arten forsvandt så i december (MA).

Gødstrup Sø:

Varierende antal i foråret . Maksima: 75-
100 ex. 9/2 (KL), 53 ex. 17/2 (THA), og 75
ex. 23/2 (MA)
Oversomrende med maksimum 35 ex. 26/6. Ca.
50 ex. i efteråret (MA,THA).

Skjern å/pumpe-
station N:

1 par 20/5 (JHC). Oversomrende eller yngle-
fugle?

Vi er interesseret i alt om taffeland fra nye lok.

Troldand:

Søby Sø

I foråret regelmæssigt forekommende ca.
50-75 ex. (Min. 80 ex. 31/3 (THA)) I efteråret
75-100 ex. dog knapt så mange i november og
december (MA) Ingen ynglebeviser fra 74.

Kragso

8 ex. 2/5, 14 ex. 3/5 (OH)

Gødstrup Sø

Iagttaget i vekslende antal i foråret med
maksima: 80 ex. 10/3 (KL) og 75 ex. 6/4 (THA)
Oversomrende med max. 20 ex. 4/5 (THA)
Antallet mindre i efteråret (20-50 ex)

Knudmosen

1 han + 1 hun 14/3 (THA)

Borris Hede

1 par 13/4 (ICH)

Hindø/Stadil
Fjord

1 hun set med ællinger juni 74. Sikkert
flere par (HJH)

Hvinand:

Som sædvanlig mange i søerne: forår, efterår og vinter
Enkelte oversomrende.

Kragso

1 par 12/6 (OH)

Søby Sø

I foråret 25-50 ex. (50 ex. 9/2 (THA) ca. 10
ex. oversomrende. Antallet steg i august
til 50-60 ex. (Usædvanlig mange hunner,
således 10 han + 40 hun 3/8 (MVH, MA, ED)
I oktober faldt antallet (20 ex 6/10) I
nov. dec. max 20 ex. (MA)

Brunkulsøen

1 han + 4 hun 31/3 (THA)

Hvinand fortsat.

Gødstrup Sø16-50 ex. med maksimum 70 24/3 (THA+MA)
Oversomrende ex.: 2 han + 3 hun 4/5 og
4 han + 5 hun, heraf 2 ex. udparrede (THA)
Oktober, november og december ca. 40 ex. (MA)

Knudmosen:

1 hun 31/3- (THA)

Sortand :

Gødstrup Sø

1 han 14/3 (THA)

Ret usædvanlig iagttagelse. Må sammenholdes
med den meget ustadige forekomst af marine
arter såsom fløjlsand og lille skallesluger
i indlandet. Se OrnUV II pag.16 og III
pag. 3.

Ederfugl:

Gødstrup Sø1 ad han i sommerdragt 17/9-74. Sandsynligvis
i fældning til yngledragt (THA).
Se under sortand.

Stor skallesluger:

Søby sø6 ex. fra 3/2-3/3 (MA), 7 hun + 1 han (THA) 9/2
1 han 17/11, 5 ex. 30/12 (MA)

Gødstrup Sø

Mange. 45 ex. 9/2 (MA), 26 ex. 17/2 (THA),
47 ex. 20/2 (MA), 19 ex. 14/3 (THA),
15 ex. 24/3 (THA)

Toppet skallesluger:

Søby sø

1 han 19/2 (MA), 1 han + 1 hun 31/3 (THA)

Gødstrup sø

1 han 18/2 (MA)

Flere i -74 end sædvanligt.

Lille skallesluger:

Gødstrup Sø1 hun 24/3 (THA). Usædvanlig iagttagelse
Se under sortand.

Munkegrib:

I perioden 17. august - 13. september holdt
en munkegrib til på Dejbjerg Hede. Det
drejede sig om en undsluppen fangenskabsfugl.
Til yderligere orientering skal nævnes
J.Hedegaard Christensens artikel i Danske
Fugle årg. 26 (1974) side 221-223.

Kongeørn:

Munklinde Mose

1 ung fugl, hvor mosen grænser op til granskov. En meget stor, brungul ørn med tydelige hvide felter på vingeundersiderne, temmelig lang hale, let fremad- og opadbøjede vinger, rolige vingeslag og et dejligt svæv. Set 8/12 og 15/12 (MVH). Der er åbenbart ved at være tradition for arten i Munklinde Mose. Den 2. fugl på stedet og i Vestjylland i det hele taget, i løbet af de sidste 2 år. Se OrnUV IV

Vintermusvåge:

Borris Hede

1 ex. 2/1 (JCH), 1 ex. 8/12-73 (JCH)

Hoverdal

1 ex. 9/4 (JB)

Hover Å

1 ex. trak v 23/2 (JDJ)

Heager

1 ex. 5/10 og 14/10 (JDJ)

Hytten Dambrug
sydøst f-Arnborg.

1 ex 9/4 (THA)

Stadil Fjord

2 ex. 20/10 (DOF ekskursion)

Flere indkomne obs. end sædvanligt.
Ensbetydende med hyppigere forekomster ?

Duehøg:

Dejbjerg

1 hun 31/12-73 (JHC)

Timring

1 ex. 29/12-74 (TB)

Rød glente

Arten er inde i en ekspansionsperiode, hvilket har resulteret i en række obs.

Skjern Å/Hovedvejs-
broen ved Skjern

2 ex. 11/5 fløj op fra åbredden.
(Eigil Hansen, Skjern til JHC)

Rindsholm

Sydøst for Viborg

2 ex. set flere gange i foråret
(mundtl. medd. til JHC)

Vest Stadil Fjord

1 rastende ex. 15/9 (EE + ASF)

Plantage v. for NO

1 ex. trak N 28/4 (JDJ)

Fiskbæk s.for
Videbæk.

4 ex. skulle være set 19/10 (mundtl.medd.)
Iagttagelsen må tages med forbehold.

Rørhøg:

Hindø (Stadil Fjord)

I september kunne man normalt altid se en eller to duve over røskoven. To gange set 3 ex.
Fra slutningen af oktober var de væk (HJH)

Blå Kærhøg. -----	Artens forekomst i -74 er noget over normalen.
Holtum Hede v. Arnborg	1 formodet ex. 29/3 (ED) 1 han 9/4 (THA)
Søby Sø	1 ex. 15/10 (MA)
Karup Å v/Agerskov	1 han 16/6 (MVH) Sommergæst lidt usædvanligt.
Mellem Tim og Thorsted	1 hun 28/2 (JB)
Vester Tim	1 hun 25/3
Stadil Fjord	Mange i efteråret. I begyndelsen af oktober holdt der 2 hun til i området. Desuden 1 han 24/10, 1 hun 1/11, 2 ex. 1/11 trækkende fra N (HJH) Flere er iagttaget men ikke noteret op (HJH)
Vest Stadil Fjord	1 hun 2/1, 1 hun 12/1, 1 juv. 4/2, 1 hun 21/3 1 hun 30/9, 1 han 10/10, 1 hun 18/10, 1 han 21/12 (Alle obs. af JB). Fast rasteplads for, 1 ex. hvert år (JB). 1 hun 20/10 (DOF eksk.)
Fjand Grønne (Nissum Fjord)	1 hun 3/1, 1 hun 17/10 (JB)
Stadil Kirke	1 hun 20/3 (JB)
Husby Sø	1 hun 15/10 (JB)
Holmbo Kær	1 han + 1 hun 19/10, 1 han 21/10 (JB)
Ulfborg	1 ex. 10/11 (HJH)
Haunstrup	1 ex. 31/10 (HJH)
Mellem Lønne og Nymindegab	1 han 7/3 (JHC)
Borris Hede	2 hun el. juv. 15/3-73 (JHC), 1 han 17/3-74 (JHC)
Lønborg Hede	1 han 16/4-73 (JHC)
Lønne	1 han 7/3-74 (JHC)
Høgild Mose (Karup)	1 ex. 17/10 og 24/10 (mundtl. medd. til OH)
Tipperne	2 hun 15/4 (SÅJ, Christian Hjorth, THA)
Hedehøg -----	
Værneengene	1 han 5/5 (EE + ASF)
Fiskeørn: -----	
Borris hede	1 ex. 12/5 (JHC), 3 ex. 1/9 - 2 fugle kan have været identiske, men 2 ex. har der været (JHC) 2 ex. 20/5-73 (Frydenlund til JHC)
Hindø (Stadil Fjord)	1 ex. fra 28/8-2/9 (JH)
Munklinde mose	1 ex. 5/5 og 2 ex. 14/9 (MVH)
Gødstrup Sø	1 ad. ex Ø - V 13/9 (THA)
Værneengene	1 N 28/4 (EE + ASF)

Lærkefalk:

Tipperne 1 rast. mod S 31/7 (EE + ASF)

Dværgfalk:

Borris Hede 1 formentlig juv. 24/2 (JHC), 1 ex. 14/1-73 (JHC) og 1 ex. 15/3-73 (JHC)

Værneengene 1 han. 21/4 (DOF eks.)

Urfugl:

Artens status som ynglefugl i landet er stærkt truet, hvilket i 1974 resulterede i en appel fra DOF til alle ornithologer om ikke at besøge artens ynglelokaliteter i yngletiden. Følgende indkomne obs. skal nævnes:

Borris Hede 1 kok skogrer nær Rahbek Skole 17/2 (JHC) kun 1 skogrende kok 13/4. Frydenlund vurderer bestanden til 15 kokke (JHC) 7 kokke set 10/5, heraf 3 på spilleplads (KL) 5 kokke 12/5 (JHC) 6-10 spillende urkokke 29/4-73 (JHC)

Oustrup Hede 2 spillende kokke + 1 høne. Lokaliteten kun besøgt 1 gang i -74 på grund af artens truede eksistens (MA)

Bæktoft Hede 1 kok 23/5. Fouragerende gennem en 14 dages periode (Finn Andersen mundtl. til ED)

Fsn Karup 5 urkokke på spilleplads 8/1 (OH)

Vi efterlyser alt om urfugl.

Trane:

Holmbo Kær 1 ad ex. 20/10 (DOF eksk.)
Opholdt sig på lokaliteten nogen tid (JB)

Vandriske:

Hindø (Stadil Fjord) Hørt "hyle" flere gange i skumringen i rørsåret på sydsiden af øen (HJH)

Strandskade:

Gødstrup Sø 2 ex. 7/4 (MA), 1 ex. 24/3 (THA)

Mejlby (NØ f. Ringkøb) 2 ex. 15/6-72 i gammel mergelleje (JDJ)

Heager Å 1 ex. fra 3/6-23/6-74 (JDJ)

Høgild Mose (Karup) 1 ex. juni (Mundtl. medd. til OH)

Stor Præstekrave:

Valdemarsvej/
Herning. 2 ex. v. vandhul 14/4 (THA)

Kragsøen 1 ex. 26/6 og 27/6, 2 ex. 23/7, 1 ex. 26/8, og 3 ex. 2/10 (OH) Sidste ret sene.

Strandhjejle:

 Heager 5 ex. trak SW 15/9 og 1 ex. trak N 5/10 (JDJ)

Hjejle:

 Marker v/Gullestrup
 (Herning)

25 ex. 16/9 (THA)

Gødstrup Sø

I august/september ca. 25 ex. ved hvert besøg
 (MA), 2 ex. 16/9 (THA), 60 ex. 17/9 (THA)
 Færre end sidste år.

Karup Å v/Agerskov

2 ex. 11/8 (MVH)

Heager Å

13 ex. trak W 3/5-74 (JDJ)

Heager

50 ex. 15/10 og 18/10 (JDJ)

Fra HJH følgende: Har i år ikke optrådt nær så talrigt, som den plejer her på egnen (Spjald, Abildå red.) Nordfor Abildå, hvor der plejer at optræde store flokke hvert efterår, har der i år kun været $\frac{1}{4}$ af sidste års antal. I et stort moseområde med mange gamle græsferner v/Spjald, hvor der plejer at optræde store flokke tidligt på efteråret, var der en del omkring 1/8, men de forsvandt i løbet af få dage, modsat tidligere.

Pomeransfugl:

 Lønborg: 2 ex. på engvej 300 m N for Lønborg 18/5 (JHC)

Man skal åbentbart langt mod vest nu imod tidligere for idet hele taget at gøre sig håb om at se pomeransfugl på træk.

Enkeltbekkasin:

 Albæk, Skjern

1 ex. 21/3-74 (JHC)

Mose v/Hover Å

1 ex. 10/2 (HJH)

Hvide Sande

1 ex. S 31/8 (EE + ASF)

Vest Stadil Fjord

1 rastende ex. 18/10 (EE + ASF)

Skovsneppe:

 Dejbjerg

1 ex. 26/1-73 og 4/5-73 (JHC) Sidste ynglefugl?

Fra HJH følgende: Der har i år været mange helt hen omkring nytår, hvilket sikkert skyldes det milde vejr. Således var der 7 ex. 6/12-74 i Sandbæk Plantage (v.Spjald). Den 18/12, efter det havde været frost et par dage, lå der 3 ex. i Kiddal Plantage (mellem Spjald og Grønbjerg)

Ørnhoved, Gødstrup

1 ex. 6/10 (KL)

Ørre

1 ex. 16/2, 2 ex. 3/11 (TB)

Stor Regnspove:

Borris Hede	1 par 15/3-73. Først ankomne. Parringsstrille (JHC) 6 ex. 10/5 (KL)
Søby Sø	2 overflyvende ex. 17/6 (MA)
Lønborg Hede	Tidlig Morgen parringsfløjt overalt 15/4-73 (JHC)
Engebæk syd f. Karstoft	2 par trillende Har ynglet flere år iflg. lokale. 25/4-73 (JHC)
Høgild mose v.Karup	2 ex. 20/5, 1 par 23/5, 2 ex. 25/5, 3 ex. 10/6 1 ex. 19/6 (OH) Havde rede ved den udtørrede Høgild Mose (OH)
Munklinde Mose	1 par -74 (MVH)
Karup Å Agerskov	1 par -74 (MVH)

Herudover enkelte fugle på flere indlands-lokaliteter. Som sædvanlig store flokke på markerne og engene v/fjordlandet, specielt i april måned. Det synes at være de samme marker, der benyttes som rasteplass år efter år (SÅJ mundtl. medd. til THA)

Lille Regnspove:

Heager Å	1 ex. trak W 9/7 (JDJ)
----------	------------------------

Svaleklire:

Virkelig mange obs. indkommet:

Hvollig, Borris Hede	1 ex. 30/6 (JHC) Oversomrende eller tidlig trækgæst ? Fløj kun 50 m og satte sig igen (JHC)
Omvrå egekrat	1 ex. 9/6-73 (JHC)
Kragsø	1 ex. 23/8 (OH)
Sikjær	1 ex. 15/6 (MA). Ifølge en lokal landmand skulle et par have ynglet sommeren -74 ??? Lokaliteten bør gennemgås grundigt i år.
Timring	4 ex. 20/4 (TB)
Ørnhoved, Gødstrup	1 ex. 18/5 og 4/7 (KL)
Karup Ådal øst f. Karup/Kølvrå	2 ex. 18/8 (OH)
Knudmosen	1 ex. 3/5 (THA), 1 ex. 7/7 (KL)
Vorgod Å v.Timring	2 ex. 10/4, 20/4, 18/5, 24/5 (TB) Oversomrende par ???
Hover Å	Vinterfugl 1 ex. v/Bratbjerg 26/1 og 23/2 (JDJ)
Sanddal Plantage	1 ex. 15/6 (JDJ)
Heager Å	3 ex. 28/4, 1 ex. 3/5 (JDJ)

Det kan være svært at afgøre, hvorvidt fuglene fra maj og juni er oversomfende eller blot trækgæster, idet forårstrækket næppe er slut i maj, før tilbagetrækket begynder i juni.

Tinksmed:

Barslund s.f.Karstoft Parringstriller fra tinksmed 22/5-73 (JHC)

Iøvrigt ingen iagttagelser indkommet. Der må være flere.

Send ind .

Rødben:

Søby Sø 4 ex. i foråret. ca. 10 ex. aug/Sept.(MA)

Hover Å Flere i foråret (HJH)

Kragsø 1 ex. 6/5 (OH)

Sortklire:

Gødstrup Sø 1 ex. 22/8 (THA)

Hvidklire:

Kragsø 1 ex. 14/8 (OH)

Hover Å Flere i foråret (HJH)

Thorsted 6 trak Ø 31/8 (JB)

Gødstrup Sø 1 muligvis 2 ex. 22/8 (THA)

Mudderklire:

Søby Set hele sommeren igennem. Yngel ?
den 3/8 4 ex. med besynderlig adfærd
(MA, MVH, ED)

Hover Å 6 ex. 10/5-74, 2 ex. pr. juni 72(JDJ)
Mulighed for ynglefugle i sidste tilfælde.

Brunkulsleje Abildå Ynglefugle parrede sig i foråret (HJH)

Hertil mange trækgæster forår og efterår, således ved Kragsø,
Søby Sø, Knudmosen, Heager Å, Skærbæk Sø og Gødstrup Sø med 10 ex.
i efteråret (MA) og maksimum 20-30 ex. 22/8 (THA)
(Øvrige obs. OH, SEE, JDJ)

Alm. Ryle.

Kragsø 1 ex. 23/7 (OH)

Søby Sø 4 ex. 10/8 (MA)

Brushane:

Gødstrup Sø 1 han m. brun krave 13/6 (MA)

Thorshane:

Hvide Sande 1 rastende ex. i vinterdragt 1/11. Fuglen
svømmede rundt det meste af tiden. Blev også set
på land. Mindste afstand 1 m (EE+ASF)

Alm. Kjove:

Vedersø Klit 1 ex. (mørk fase) trak N 20/10 (DOF eksk.)

Storkjove:

Hvide Sande 1 N 29/7, 1 S 8/8, 1 S 26/8, 2 S 7/9,
1 rast. 7/10, 1 N 27/10, 1 N 10/11 (Alle EE+ASF)

Mellemkjove:

Hvide Sande 2 N 18/10-71, 1 N 22/10-71, 1 N 26/7-72 (EE+ASF)
fra -74 følgende: 1 rast. 14/7, 1 S 24/8,
1 S 1/9, 1 S 4/9, 1 S 7/9, 1 N 8/9, 3 S 10/9
1 N 27/10 (Alle EE+ASF)

V.Stadil Fjord 1 rast. 20/10 (EE+ASF)

Lille Kjove:

V.Stadil Fjord 1 rast. 24/8 (EE+ASF)

Svartbag:

Søby Sø Ses ret ofte her uden for yngletiden (MA)
Flest juv. men også ad.(THA) Overnatningsplads.

Gødstrup Ses ustadigt

Høgild Dambrug Har optrådt her i februar og marts
Max. 5 ex. (THA)

Sildemåge.

Ustadigt ved Gødstrup og Søby Sø, eksempelvis 2 ad. ved Gødstrup
Sø 4/5 (THA)

Sølvmåge:

Søby Sø 300-400 ex. uden for yngletiden (MA) Lok. bruges
som overnatningsplads. Ex. kan ses trække ind
mod søen inden mørkets frembrud (MA+THA)Gødstrup Sø Ses jævnlgt (THA) både i og uden for
yngletiden.Vi modtager med tak alt om Svartbag, Sildemåge, Sølvmåge og
Stormågers forekomster i indlandet.

Gråmåge:

Hvide Sande 1 I-års rast. 20/4, 1 II-års rast. 21/7,
1 II-års rast. 23/10 (EE+ASF)

Dværgmåge:

Gammel Gaf 50 juv. fra -73, 9/7, 1 ex. 17/8, 15 ex. 18/8
S.for Nymindegab (Alle JHC)

Hættemåge:

Knudmosen Kolonien på ca. 75 par i -74 mod tidligere ca. 150 par i -72 (THA)

Gødstrup Sø Flere hundrede hættemåger overnatter undertiden sovende på vandet. Dog ustadigt fænomen. (Hans Laursen til THA). 11 døde ex., fortrinsvis juv. ved Herningsholm å's tilløb den 22/8. Formentlig skudt af jægere ved søen (THA)

Vi efterlyser alt om kolonier.

Sabinemåge:

Hvide Sande 1 juv. trak N 9/9-73 (EE+ASF)
Beskrivelse tilgået SU.

Sandterne:

Hvide Sande 1 S 24/7 (EE+ASF)

Søkonge:

Hvide Sande 1 N 5/11-72, 1 rast. N. 18/11-73 (EE+ASF)
Fra -74 følgende: 1 N 24/10, 4 N 25/10, 2 S +
1 N 26/10, 2 N 27/10 (EE+ASF)

Tejst:

Hvide Sande 1 N 2/6, 1 N 23/10 (EE+ASF)

Lunde:

Hvide Sande 1 N 20/10-72, 1 N 23/10-72, 1 rast. N 10/10-73
(EE+ASF)

Kirkeugle:

Karup Å-dal/Karup 1 ynglepar -74 (OH + BT)

Brejninggård 1 ynglepar -74 (HJH)

Spjald (gl.Lagerhal) 1 par, 1 død unge neden for redehul (HJH)

Løvbakkerne/Herning 1 ynglepar på gården n.ø for Løvbjerg
(Mundtlig medd. til THA)

Ørnhoved (Gødstrup) 1-2 ynglepar hvert år (KL)
1 juv. ihjelkørt 16/9 (THA)

Agerskov 1 par (MVH)

Det bliver spændende at høre resultater fra SÅJ's kasseprojekt.

Skovhornugle:

Høgild Mose	Par har ynglet flere år. Rede i -74 (OH) 3-pull 10/6, 3 pull + 2 æg 11/6 (OH)
Karup Å-dal/Karup	1 par -74 (OH+BT)
Høgild Mose	Gård: 1 ynglepar -74 (OH)
Hover Å	Læhegn: Skovhornugle set flere gange (HJH) Ynglefugle ?
Thorsted	1 ynglepar 4-5 unger (JB)
Løvbakkerne/Herning	Set flere gange (MA, THA) 1-ynglepar -74 (Mundtlig medd. til THA)
Munklinde by	1 par (MVH)
Agerskov	1 par (MVH)
ved Ørre	1 ex. 11/11 (TB)
Nobæk Plantage	1 ynglepar -72 Ikke -73 og -74 (JDJ). Talrige Gylp fundet jan-febr. -74 (JDJ). Vintersoveplads
Plantage w for No.	1 par ynglede her sidst i 60 erne (JDJ)
Skjern Å ø for Skarrild	1 ynglepar. Rede m. min 2 pull 22/6 (THA) Se også OrnUV 4.
Hindø/Stadil Fjord	1 ex. set flere gange, formentlig ynglefugl (HJH)
Knudmosen	Set i sommeren. Muligvis ynglefugl (THA) 1 par.
Heager	2 ex. 30/11 (JDJ)

Arten synes at være en meget alm. ynglefugl i Vestjylland.
Formentlig den almindeligste af uglearterne.

Natravn:

Borris Hede	1 natravn flyver op om dagen 5/6 (JHC)
Hoverdal Plantage	Som sædvanlig, Den første hørt 24/5 (JB)
Harreskov	3 spinnende han + 1 hun set 22/6 (DOF eks.)

Vi efterlyser alt om natravn.

Mursejler:

S pjald	Der ses jævnligt mursejlere i sommerperioden (HJH)
Stadil Fjord	Ofte en mængde mursejlere; i sensommeren i mindre flokke, som næsten altid er forsvundet ud over fjorden ø til W. Ofte mursejlere helt ude ved Klitlandet i aug. (HJH). Fuglene tiltrækkes sandsynligvis af den rige insektudvikling ved og i fjorden. Det er muligt, at fjordområdet ligger i læ af klitterne således, at tætheden af luftplankton ikke forandres væsentligt ved den fremherskende vestenvind. En anden hypotese er, at den rige insekt-forekomst ikke influeres væsentligt af vestenvinden, idet den daglige klækning af flyvende insekter simpelthen er så

Mursejler: fortsat.

 massiv, at "insekt-afblæsningen" ingen reel indflydelse har. Poul Hald-Mortensens hypotese om tæthed af luftplankton (Se FO 71-3 p.112-113) holder måske ikke stik for fjordlandets vedkommende ?

Det ville være interessant at få dette forhold nærmere belyst ved mere konkret materiale.

Isfugl:

 Nybro Dambrug 1 ex. 28/12 (MA)
 Holstum Å 1 ex. 24/3-73 (JHC)
 Høgild Dambrug 1 ex. 9/2 og 24/2 (THA)
 Hindø/Stadil Fjord 3 ex. 17/10 (HJH)

Færre indkomne obs. end sædvanligt. Vi modtager med tak alt om isfugl.

Grønspætte:

 Karup Å-dal/Karup 1 ex. 3/8 (OH)
 Hoverdal Sikkert ynglende (HJH) Se OrnUV III & IV.
 Skærgården /Rind 1 ex. dagligt ved terrassen (SEE)
 plantage Sandsynligvis 1 ynglepar i plantagen.
 Høgildgaard plantage 3 ex. hørt 30/7 (SEE)
 Ørnhoved/Gødstrup Ses jævnligt (KL) Atypisk lokalitet.
 Dejbjerg Kirke 1 ex. 13/10 (MVH)
 Hald Sø 1 ex. 10/5 (MVH)
 Sanddal Plantage 1 ex. 29/3 (JDJ)
 Pl.w for Sanddal Pl 1 ex. 12/4 (JDJ)
 Pl. w for NO 1 ex. 30/7 (JDJ)
 Heager 1 ex. 7/8 (JDJ)
 Velling Plantage 1 ex. hørt 17/10 (JDJ)
 Borris Hede Rede og rugende fugl -73 og -74 (JHC)

Sortspætte:

 Han og hun set flere gange i sommeren på en nærmere specificeret vestjydske lokalitet. (Mundtlig medd. fra Sonja Bach til THA)
 Iagttagelserne er særdeles pålidelige.

Vendehals:

 Temmelig meget materiale er indkommet om arten, og indsamlingen af data fortsætter til en senere bestandsanalyse. Arten ekspanderer i Vestjylland. Kan denne fremgang skyldes den øgede kaseopsætning.

Toplærke:

Nogle vestlige yngleoplysninger:

Rindum v. Ringkøbing 1 juv. set ultimo juli (JDJ)

Damtoften - Skal yngle her (E. Hejlegaard til JDJ)

Vi modtager stadig yngleoplysninger.

Hedelærke:

Tulstrup Hede 1 ex. 15/6 i egnet yngleterræn (THA)

Ellers ingen obs. indkommet. Vi efterlyser stadig !!!

Bysvale:

Nybro På en husfacade taltes 8 beboede reder (MA)

Arten har ellers forekommet sparsomt i -74. På lokaliteter, hvor der tidligere har ynglet flere gange, er den forsvundet, eller der har kun ynglet et enkelt par. Samme billede synes at have gjort sig gældende for landsvale i -74. Hvad er årsagen ?

Digesvale:

Grusgrave i Lybæk 2 km N for NO Gammel grusgrav med skønmæssigt 100-150 redehuller foråret -74. Ynglepladsen nyligt ødelagt ved opfyldning m. murbokker, kvas m.m. Det gik først ud over skrænten med digesvalerederne. Ny grusgrav (2-4 år gammel) ca. 75 redehuller. (JDJ)

Uhre Banen v. Uhre ca. 150 par (MVH)

Karup Å alm. langs åen (MVH)

Karup Koloni med ca. 75 huller. Skrænten brød sammen flere gange i -74, så redebygninger og rugningen var meget spredt. Grusgraven udlejet til Karup kommune som losseplads, så det er nok sidste sæson med digesvaler (OH)

Gilmoose/Tjørring min. 90 huller, hvoraf ca. 75 % var besat 13/6 (THA)

Digesvalens ynglebiotop er åbentbar meget udsat. Vi efterlyser oplysninger om alle kolonier.

Sortkrage:

v/Videbæk 2 ex. 18/10 (HJH)

Ø. for Abildå 1 ex. 11/11 (HJH)

Råge:

 I OrnUV stod der om en koloni i Tjørring, hvilket beroede på en trykfejl. Det er selvfølgelig Ljørring, der ligger ca. 10 km nordligere.

Kolinien i Ringkøbing -71: ca. 36-37 reder, -72 ca. 53 reder (JDJ)
 Gullestrup Herning min. 8 ex. sammen med gråkrage 14/3 (THA)
 Ø. for Skibbild 1 ex. 7/5 (KL)
 Heager Å 30 ex. fouragerende 3/3 (JDJ)
 Formentlig fugle fra Ringkøbing.

Overnatningspladser for Kragefugle:

 Brejningkrat Soveplads gennem en lang årrække. Blev i -74 totalt forladt af fugle, der trak ind vestfra. Disse er i stedet søgt til Kiddal plantage, som ligger 5 km mod NV. I vinteren 73/74 overnattede min. 1000 fugle i Brejningkrat. I 74/75 kun en tiendedel, heraf 5 % allike (HJH)
 Hindø Stadil Fjord Soveplads 500-1000 fugle. Næsten udelukkende Krager. (HJH)
 Nobæk Plantage Overnatningsplads for 50-125 gråkrager (JDJ)
 Rind Å 200-300 gråkrager 24/2. Der ses i vinterhalvåret til stadighed store koncentrationer langs åen. Fouragerer på engene og ved de 2 dambrug. Overnatter i de høje graner ned til åen. (THA)
 Rind-Høgild.

Vi modtager fortsat oplysninger om sovepladser.

Skovskade:

 Igen i efteråret -74 invasionsagtig forekomst (JB,THA)

Halemejse:

 Rind plantage Ses jævnligt, f.eks. 4-6 ex. 8/9-74 (Måske flere) Antagelig et par m. yngel (SEE) ca. 20 ex. 20/10 og 4 ex. 16/12 (SEE)
 Munklinde mose 6 ex. 20/10, 7 ex. 15/12, 1 ex. 17/11 alle nordlig race (MVH)
 Birkebæk 2 ex. sammen 22/6. Sandsynligvis par (THA)

Iøvrigt ingen indkomne obs.

Findes der ikke flere ynglepar i Vestjylland ?

Skægmejse:

 Havrvig s.Hvide Sande 3 rast. 13/10 (EE+ASF)
 Vest Stadil Fjord 5 rast ex. 20/10 (EE + ASF)
 Hvide Sande 11 rast. ex. 20/10, 8 rast.ex. 30/11 (EE+ASF)

Spætmejse:

Ingen obs. indkommet. Er det et udtryk for artens faktiske forekomst i Vestjylland ?

Træløber:

Hoverdal Yngler med sikkerhed i løvskovsparti (HJH)
Se OrnUV IV.

Vandstær:

Holtum Å 5 ex. 10/2-73 (JHC)
Ejstrup/Fasterholtvejen
Ganer Mølle, Skjern 1 undertiden 2 ex. 73/74 (JHC)
Odderbæk v. Muldbjerg 1 ex. 17/12 (HJH)
Hover Å De sædvanlige 1-3 ex. mellem Spjald og Muldbjerg
(HJH) 1 ex. v/Muldbjerg 13/12 og 27/12 (JB)
1 ex. 26/1-74 (JDJ)
Storåen 2 ex. 28/12 (MA)
Sunds Nørreå 2 ex. 28/12 (MA)
Skærbæk Sø 1 ex. 25/10 (SEE)
Heager Å 1 ex. overvintrende 73/74, set indtil
9/3-74 (sidste obs) (JDJ)
Harrild Dambrug God lok. 5 ex. 26/1 (DOF eks.) 2 ex. 28/12
(DOF eks)
Høgild Dambrug 1 ex. 24/2 (THA)

Arten forekommer mere og mere hyppigt i vinter-sæsonen.
Flere lok., der ikke tidligere husede vandstær, er nu gode og pålidelige lok. De sidste er væk i midten af marts.

Misteldrossel:

Borris Hede 1 ex. på 6 æg 5/6. Rede senere ødelagt (JHC)
Snogdal plantage 1 syngende han (HJH) i foråret.
Sandbæk plantage 2 syngende han (HJH) i foråret.
Munklinde 1 ex. 20/9. Nok trækfugl (MVH)
Høgild-Birkebæk Pl. 5 s. han 31/3 (THA)
Herning 1 fouragerende den 12/6 blandt solsorte på
græsplæne v/Herning Stadion. Virkede stationær
og rolig. Sandsynligvis ynglefugl (THA)

Sjagger:

Stundsigt 150 ex. 3/2-73 (JHC)
Søby Sø 1 ex. 17/6. Ynglefugl (MA)
Ellers almindeligt træk i efteråret.

Ringdrossel:

Thorsted 1 hun fra 15/10-22/10 (JB)

Stenpikker:

Karup 2 ex. 23/5 (OH) Ynglefugle ?

Spjald Mange ynglepar i området omkring Spjald (HJH)

Munklinde mose 1 par

Ilskov 1 ex. 7/4

Fjelstervang 1 par i brunkulsleje 13/6 (THA)

Arten unddrager sig nok ofte opmærksomheden, da den yngler på lok., hvor der sjældent kommer ornithologer.

Sortstrubet Bynkefugl.

Hvide Sande 1-2 rast. 25/9 (EE+ASF)

Rødstjert:

Rind plantage 1 ex. 17/9 (SEE)

Sdr.Anlæg/Herning 1 s.han 24/5 og 26/5 (THA + DOF eks.)

De indkomne obs. om ynglepar synes at være meget tilfældige. Arten er nok hyppigere ynglende, end disse obs. lader formode, men den unddrager sig opmærksomhed ved at yngle i villahaver o.l.

Husrødstjert:

Hvide Sande 1 rast. 8/10, 3 rast. 13/11 (EE+ASF)

Nattergal:

Knudmosen 1 s.han 24/5 (THA) Hørt enkelte gange siden. Lokaliteten er formentlig den mest konstante for nattergal i Vestjylland.

Blåhals:

Hvide Sande 1 han rast. 16/5 (EE+ASF)

Græshoppesanger:

Sdr.Green v.Skarrild 1 syngende han sommeren -73 (Chr.Hjorth til THA)

Knudmosen 1 s. han 24/5 (THA) Ikke hørt senere.

Det kan nu konstateres, at sommeren -73 var et ekceptionelt år for arten i Vestjylland.

Kærsanger:

----- Skjern	1 ex. synger ved Kirkeåen 22/6-73 (JHC)
Adsbøl Sø/Strellev	1 ex. synger 12/6 (JHC)
Sikjær	1 syngende han 13/6 (MA)
Knudmosen	2 s.han 26/5 (DOF eks.) 2-3 s.han sommeren igennem (MA)
Munklinde mose	1 syngende han 6/7 (MVH)
v/Hesselvig Enggård	1 s.han 22/6 (DOF eks)

Arten er sandsynligvis almindeligere end antaget, da dens natlige sang ofte overhøres. Vi appellerer til skærpet opmærksomhed på arten.

Gransanger:

----- Hoverdal	1 syngende han -74. Det er langt vestpå Vi modtager alt om gransanger.
-------------------	---

Skovsanger:

----- Høgild-Birkebæk (Høgildgaard)	1 syngende han sommeren igennem (MA)
---	--------------------------------------

Alle obs. modtages med tak.

Lille Fluesnapper:

----- Nr.Lyngvig Fyr	2 rast. 2/10 (EE+ASF)
-------------------------	-----------------------

Bjergvipstjert:

----- Holtum Å	1 han i sommerdragt 24/3-73 (JHC)
-------------------	-----------------------------------

Gulhovedet Vipstjert:

----- Felsted Kog	1 ex. 21/5-72 (EE+ASF)
----------------------	------------------------

Gul Vipstjert:

----- Vestbroen/Borris Hede	1 ex. fodrer pull 9/6 (JHC)
Agerskov	1 par (MVH)
Gødstrup Sø	Igen i år -74 på lok. (MA,THA,ED) 1 par 23/6 (THA)
Søby Sø	1 ex. 12/5 (THA)

Silkehale:

----- Alkærsig, Skjern	3 ex. 3/1-73 (JHC)
Herning	2 ex. 19/11 (SEE), 7 ex. 29/10 (KL) 1 ex. 27/11 (THA), 4 ex. 27/12 (THA)

Stor Tornskade:

Albæk reservatet	1 ex. muser 21/3 (JHC)
Lilleåen, Vind- Troldtoft	1 ex. 18/4-73 (JHC) Par set få dage forinden (Stig Sund til JHC)
Muldbjerg	1 ex. 28/11 (HJH)
Thorsted	1 ex. 15/10 og 22/10 (JB)
Søby	ved næsten hvert besøg i vintertiden (MA)
Topbjerg v/Søby	1 ex. vinteren 74/75 (MA)
Munklinde mose	1 ex. 20/10 og 15/12 (MVH)
Heager	1 ex. 5/10 (JDJ)

Artens forekomst har nok været noget over normalen i efteråret.

Rødrygget Tornskade:

Nymindegab	1 ex. 9/7 (JHC)
Karup	1 par 10/6 (OH)
Skærbæk s.for Herning	1 han + 2 pull 18/8 (MA)
Heager Å	1 han 1/6. Forsinket gennemtrækker (JDJ)
Heager	2 ex. 31/8 (JDJ) Ynglefugle på lok.?

Optræder arten hyppigere i Vestjylland nu end tidligere, eller er den ornithologiske dækning og aktivitet blevet bedre og større? Måske en kombination af begge dele ?

Kærnebider:

Høgildgaard	2 ex. 4/5. Parringsadfærd ? (MA) 1 par 28/4 (DOF eksk.)

Vi er meget interesseret i alt om Kærnebider i VJ.

Stillits:

Thorsted	Flokke af varierende størrelse (25-75) fra 12/10 og året ud.
Rind Kirke	1 par sammen 9/4 (THA)
Gullestrup	1 par sammen 4/5 (THA)
Herning Museum	1 s.han 24/5 (THA) + 2 s.han andetsteds i byen sommeren -74 (THA)

Grønsisken:

Karup Å-dal/Karup	30 ex. 6/10 (OH)
Kragsøen	12 ex. 30/9, 20 ex. 20/10 (OH)
Thorsted	10 ex. 12/10 (JB)
Skærgaarden/Rind Pl.	20-30 ex. 19/11 (SEE)
Heager	8 ex. 3/11 (JDC)
Heager/Hover Å, No og Sanddal Plantage	en del obs. forår og efterår (JDJ)
Herning	30 ex. 1/2 (THA)
Høgildgård	min. 10 ex. 31/3 (THA) Ynglefugle ?
Invasionsagtig forekomst i efteråret -74 og vinteren 74/75	

Bjergirisk:

Nybro Mølle	30 ex. 28/12 (MA)
Hjøllund Mose	1 flok a 7 ex. + 1 flok a 11 ex. 9/4 (THA)
1 km S for Arnborg	5 ex. 9/4 (THA)
Arten dukker efterhånden hyppigere op. Er ornithologerne endelig blevet opmærksom på dens forekomst i indlandet ?	

Gråsisken:

Skjern (Have)	Han og hun set ved fuglebad 15/4 og 4/6. Først et udfarvet par, senere ungfugle. Sidste obs. 8/8. Givetvis udruget i nærheden (JHC)
Plantager v. Skjern	Set sommeren igennem (SÅJ til JHC)
Hoverdal	Meget alm. ynglefugl (JB) Se OrnUV III & IV
Sanddal plantage	1 ex. 15/6 (JDJ) Ynglefugl ?
Plantage W for No.	1 ex. fra 11/5-5/6, 5 ex. 22/6, 1 ex. 29/6 og 9/7. Ynglefugle og kuld på lok.? (JDJ)
Heager	2 ex. 15/9, 1 ex. 5/10, 3 ex. 15/10 (JDJ)

Arten har optrådt som ynglefugl flere steder inde i landet (Mundtl. medd. til THA), men ekspansionen mod øst har endnu ikke nået plantageområderne syd, nord og sydøst for Herning.

Dompap:

Nørre Grene	1 udfarvet han 16/6 (JHC)
Borris Hede	1 han og 2 hun 8/12-73 (JHC)
Rind Plantage	1 par flyvende sammen i juli. Ca. 10 ex 10/12 (SEE)
Høgildgaard	1 han 28/4 (DOF eksk) Formentlig ynglefugl (THA)
Spredt og tilfældigt optrædende som ynglefugl. En del obs. fra efterår og vinter.	

Lille Korsnøb.

 Karup Å-dal/Karup 1 ex. 3/8 (OH)
 Kragssøen 8 ex. 23/7, 2 ex. 14/8, 1 ex. 20-22/8, 3 ex.
 23/8, 2 ex. 11/9, 10 ex. 30/9 (OH)
 Thorsted kun 2 ex. fra -74: 1 hun i Hoverdal 14/3 og
 1 hun Stråså 31/8 (JB)
 Agerskov 1 juv. 17/8 (MVH)
 2 km w for Søby Sø 2 hun + 1 han 9/2 (THA)
 Ses ofte her (MA) Ynglefugl ?
 Høgildgård 1 s.han 31/3 (THA)
 Provsthuset/Høgild 1 ad hand fodrede juv. 9/4 (THA)
 Birkebak
 Invasionsagtig forekomst her i vinter (THA)

Stor Korsnøb:

 Nr. Lyngvig 2 rastende N 18/10 (EE+ASF)

Hortulan:

 Hvide Sande 1 han rast. 16/5, 2 han rast. 17/5, 2 han
 rast. 18/5 (EE+ASF)

På nærmere specificeret vestjydsk lokalitet 1 par 11/5-73
 (JHC) Hun med redemateriale. Senere eftersøgning resultatløs (JHC)